

Bakonyi látogatás a Szekszárdi Erdészetnél

A Bakonybéli Erdészet kollektívája 2022. június 13–14-én a Gemenc Zrt. Szekszárdi Erdészeténél tett látogatást. A meleg nyári napon mintegy 3 óra alatt értünk le Keselyűsre, ahol házigazdáink, Sipos Sándor erdészeti igazgató, Kaitz Zoltán és Túri István műszaki vezető kollégák köszöntötték az érkező bakonyi kollégákat.

Elsőként a Sió árvízkapujához indultunk. Az illetékes vízügyi szakember röviden ismertette a műtárgy történetét, illetve jelentőségét a dunai árvíz szabályozásában, öntözésben és a hajózásban betöltött szerepét. Kiemelte az elmúlt évek környezettudatos fejlesztéseit – így a törpe vízerőművet és a szolártechnikai beruházásokat –, melyek révén energetikai szempontból a létesítmény mára önellátóvá vált. Elismertően beszélt a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság és a Gemenc Zrt. kapcsolatáról is.

A tájékoztató után a Keselyűsi Vendégházban, *Sipos Sándor* erdészetvezető tartott rövid ismertetőt a Szekszárdi Erdészetről.

A Gemenc Zrt. Szekszárdi Erdészete teljes egészében a Duna és a Sió árterében gazdálkodik 7555 hektár állami tulajdonú területen. Az erdészet illetékességi területébe tartozik a gemenci erdőtömb, hazánk legnagyobb, természeti értékekben bővelkedő ártéri erdeje.

A területek a Duna jobb partján helyezkednek el a Közép- és Alsó-Duna ártéri erdőgazdasági táj részeként, a Sió torkolatától Bába község határáig kilenc község határára érintve.

Az ártér a víz által szállított hordalékból épül fel, talaja mégis igen változatos. A humuszos (73%) és nyers (10%) öntéstalaj mellett további öntéstalajok és kombinációik találhatóak. A termőréteg mélységére a közepesen mély (36%), illetve mély (28%) termőrétegű talajok a jellemzők, amelyek általában vályog (43%) vagy homokos vályog (21%) fizikai féleségűek.

A kontinentális éghajlati viszonyok számos egyéb hatás eredményeképpen, bizonyos szubmediterrán jelleget mutatnak. Az erdészet az erdőssztyepp klímaövbé tartozik. A Duna vízmozgásának köszönhetően időszakos (47%) hidrológiai viszony jellemző a területre. A területre jellemző fafajok elterjedését az előzők mellett a Duna folyása, szabályozása és az erdészetalakítók munkássága alakította Európa legszébb ártéri erdőszévé.

Az erdészet megfelelő termőhelyi adottságok esetén a természetes felújításokat helyezi előtérbe. Fehér és szürke nyár állományoknál legtöbbször természetes úton gyökérsarjról újítják fel az erdőt. Ahol a termőhelyi adottságok, valamint az adott fafaj erdőművelési tulajdonságai nem teszik lehetővé a természetes felújítást, ott mesterséges úton magvetéssel és csemeteültetéssel történik. A Dunán egyre gyakrabban levonuló árvizek az erdőgazdálkodási munkákat nagyban befolyásolják, amit a pótlások mértékének jelentős növekedése egyértelműen tükröz az árhullám levonulását követő évben.

Az erdészet Tolnai csemetekertjében évente 70–80 ezer db csemetét nevelnek jellemzően fűz és nemesnyár gyökeres, illetve karódugványt.

Éves fakitermelésük mintegy bruttó 50 ezer m³, melynek jelentős része a területen még meglévő nemesnyár, illetve kocsányos tölgy állományokból származik. A faanyag szállítását nagyrészt teherautókkal végzik, ebben viszont jelentős korlátozást jelent, hogy a töltéseken csak komoly súlykorlátozással lehet közlekedni. Érdekes, hogy az elmúlt évek-

ben még uszályal és keskeny nyomtávú vasúton is szállították a faanyagot, ezek a szállítási módok azonban a Veránka-sziget faállományainak csökkenésével, az emelkedő költségek és a szakemberhiány miatt egyre jobban háttérbe szorulnak. Az utolsó hajóskapitány, pár éve végleg befejezte a munkát, helyére azóta nem találni embert.

Az alapos ismertető után buszra szálltunk, és elindultunk Pörbölyre, az üzemi vasút állomására.

Elsőként a vadászati világkiállításra felújított és berendezett Millenniumi Pavilont tekintettük meg, ahol a látogatók elsősorban a gemenci gímszarvas jellegzetességeivel ismerkedhetnek.

A rövid látogatás után vonatra szálltunk, a kisvasúton utazva kaptunk betekintést a Szekszárdi Erdészet gazdálkodásába. Utunk során főként az erdészet faállomány-gazdálkodásával, ezzel kapcsolatosan pedig a természetvédelmi vonatkozásokkal ismerkedhettünk. Elhangzott, hogy az egyre szigorúbb előírások és a dunai árvizek kiszámíthatatlansága miatt a nemesnyár visszaszorulóban van, helyét a szür-

ke nyár felújítások veszik át, valamint a komoly gazdasági értéket jelentő fekete dió erdészeti alkalmazása is egyre nagyobb nehézségekbe ütközik.

Rövid kitérővel megtekintettük a régen szolgálati lakásként működő kiállítást, ahol a mára letűnt, az ártérre jellemző halászlé kultúrába nyertünk betekintést. A Malom-telőlőtől gyalog folytattuk utunkat, ahol 30–40 éves fekete dió állományokban gyönyörködhetünk, majd a tanösvényt követve visszatértünk a töltésen várakozó járművünkhöz, mely szállásunkra vitt bennünket.

Másnap a gemenci kollégák vezetésével városnézésre indultunk, Szekszárd látványosságait fedeztük fel. Szívmelengető volt a városban az elmúlt években zajlott fejlődés eredményeit, a felújított Garai és Béla király tereket, a gondozott sétálóutacákat és parkokat látni, melyek az egyik legkisebb megyeszékhelyet egyszerű mezővárosból virágzó központtá varázsolják. A megyeháza, a belvárosi egyhajós katolikus templom, valamint a Béla király tér után a Mézeskalács Múzeumot ejtettük útba.

A program végén a bakonyi viszontlátás reményében köszöntünk el gemenci vendéglátóinktól, akik a másfél nap során kiváló programokat biztosítottak számunkra.

Sok év után örömteli élmény volt, hogy kollektívánk társ-erdőgazdasági szakmai tapasztalatcserén vehetett részt! Köszönjük *Csonka Tibor* vezérigazgató támogatását és a Szekszárdi Erdészet munkatársainak a remek szakmai programot!

Bakonyerdő Zrt./Bakonybéli Erdészet